

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Poznaniu

ODDZIAŁOWE BIURO
EDUKACJI NARODOWEJ
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ
W POZNANIU

EDUKACYJNA
2026/2027

Nasze działania adresujemy do osób zamieszkujących
Wielkopolskę oraz Ziemię Lubuską.

**Ofertę przygotował zespół Oddziałowego
Biura Edukacji Narodowej w składzie:**

Dawid Buczkowski
Tomasz Cieślak
dr Adam Dohnal
Agnieszka Kubiak
Hanna Kwaśny
Krzysztof Mazur
Piotr Orzechowski
Marcin Podemski
Witold Sobócki
Marta Szczesiak-Ślusarek

Opracowanie merytoryczne:
Marta Szczesiak-Ślusarek

Redakcja i korekta:
Hanna Kwaśny

Opracowanie graficzne:
Marcin Kucewicz

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Poznaniu

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Poznaniu

ODDZIAŁOWE BIURO
EDUKACJI NARODOWEJ
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ
W POZNANIU

EDUKACYJNA
2026/2027

5

WYJAZDY PAMIĘCI

7

KONGRES PAMIĘCI NARODOWEJ

9

KONKURSY I PROJEKTY EDUKACYJNE

15

LEKCJE, WARSZTATY I WYKŁADY

23

SZKOLENIA DLA NAUCZYCIELI

26

RAJDY I ZAJĘCIA TERENOWE

28

PORTALE EDUKACYJNE I TEMATYCZNE MULTIMEDIA

31

WYPOŻYCZANIE WYSTAW PŁANSZOWYCH

34

MATERIAŁY EDUKACYJNE

SŁOWO WSTĘPNE

Szanowni Państwo,

zapraszamy do skorzystania z oferty edukacyjnej IPN Oddział w Poznaniu na rok szkolny 2026/2027. Ponownie znalazły się w niej cenione przez nauczycieli i uczniów projekty, które cyklicznie pojawiają się wśród naszych działań. Każdego roku przedstawiamy Państwu również nowe propozycje. Niezmiennie zachęcamy do spotkań podczas realizacji projektów, konkursów. Są one dla nas wielką, wspólną przygodą, przeżywaną razem z ich uczestnikami. Zachęcamy również do zwrócenia uwagi na tematy wykładów, które w przystępny i atrakcyjny dla młodzieży sposób przybliżą zagadnienia związane z XX-wieczną historią Polski. Opracowaliśmy także nowe materiały edukacyjne skierowane do nauczycieli, uczniów oraz wszystkich zainteresowanych historią.

Wypełniając misję zawartą w ustawie o Instytucie Pamięci Narodowej, nie unikamy trudnych tematów, ale przekazujemy je w sposób odpowiedzialny i zrozumiały dla młodych ludzi, by mogli budować swój światopogląd w oparciu o rzetelną wiedzę i rozbudzoną potrzebę pogłębiania znajomości najnowszej historii naszego kraju.

Niezmiennie atutem naszego Zespołu jest otwartość na Państwa potrzeby i zainteresowania.

Zachęcamy do indywidualnego kontaktu.

Marta Szczesiak-Ślusarek

Naczelnik

Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej
Instytut Pamięci Narodowej w Poznaniu

1. „Schody śmierci” w Miejscu Pamięci KL Mauthausen, Górna Austria
2. Uczestnicy Wyjazdu Pamięci w Zamku Hartheim, Górna Austria
3. Wnętrze byłego ośrodka zagłady w Zamku Hartheim, Górna Austria
4. Uczestnicy Wyjazdu Pamięci w Miejscu Pamięci KL Ebensee, Austria
5. Memoriał, Miejsce Pamięci KL Gusen, Górna Austria

WYJAZDY PAMIĘCI

Wyjazdy Pamięci do Niemiec i Austrii

Od 2016 r. organizujemy ciesząc się ogromną popularnością Wyjazdy Pamięci. Są to działania o charakterze edukacyjnym i memoratywnym, których nadrzędnym celem jest przypomnienie o polskich ofiarach zbrodni popełnionych na terenie niemieckich obozów koncentracyjnych i ośrodków zagłady – Miejsca Pamięci obecnie znajdujące się w Niemczech (KL Flossenbürg, KL Dachau, KL Sachsenhausen, KL Ravensbrück) oraz w Austrii (kompleks byłych obozów Mauthausen-Gusen, Zamek Hartheim). Udział w wyjeździe jest m.in. nagrodą dla zwycięzców ogólnopolskiego konkursu historycznego „Sztafeta Pamięci – losy mojej rodziny w czasie II wojny światowej”. Współorganizatorem Wyjazdów Pamięci jest Stowarzyszenie Rodzin Polskich Ofiar Obozów Koncentracyjnych.

koordynator: Marta Szczesiak-Ślusarek

grupa docelowa: uczniowie szkół podstawowych (klasy VI–VIII) i ponadpodstawowych oraz osoby dorosłe

1

2

4

1, 2, 3, 4. Kongres Przyszłości
Narodowej, Łódź

5., 6. Wielkopolski Kongres Pamięci
Narodowej, Poznań

3

5

KONGRES PAMIĘCI NARODOWEJ

Kongresy organizowane przez Instytut Pamięci Narodowej są miejscem spotkań wszystkich, którym historia naszej Ojczyzny nie jest obojętna. Zaproszenia na te wydarzenia kierujemy zarówno do dorosłych pasjonatów historii, jak i do młodzieży oraz dzieci, które dopiero zaczynają poznawać XX-wieczne losy naszego kraju. Podczas tych wydarzeń prezentujemy bogatą ofertę edukacyjną, naukową i wydawniczą, opowiadamy o historii w sposób nowoczesny. Zapraszamy do spotkania z przeszłością w zupełnie nowym wymiarze!

6

termin: 21–22 września 2026 r.

miejsce: Wrocław (Hala Stulecia)

zapisy: przez stronę internetową dostępną na: ipn.gov.pl oraz <https://wroclaw.ipn.gov.pl>

1

2

1. Laureaci II edycji ogólnopolskiego konkursu „Silni Polską!” na Gali Finałowej, Kraków

2. „Turniej Debat Historycznych IPN”, Poznań

3. Gala Finałowa ogólnopolskiego konkursu „Sztafeta Pamięci – losy mojej rodziny w czasie II wojny światowej”, Sankt Florian, Górna Austria

4. Gala regionalna ogólnopolskiego konkursu „Silni Polską!”, Poznań

3

4

Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej w ciągu roku szkolnego organizuje i koordynuje wiele konkursów historycznych – zarówno tych o zasięgu regionalnym, jak i tych o zasięgu ogólnopolskim. Więcej informacji o konkursach (w tym: o ich terminach) znajdują Państwo na stronach:

poznan.ipn.gov.pl

edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/poznan

KONKURSY I PROJEKTY EDUKACYJNE

XI edycja konkursu „Sztafeta Pamięci – losy mojej rodziny w czasie II wojny światowej”

Udział w kolejnej edycji tego ogólnopolskiego konkursu historycznego to znakomita okazja, aby odkryć i opisać historie swoich bliskich – świadków i uczestników wydarzeń z lat 1939–1945. Zachęcamy do rozmów z rodziną, poszukiwania pamiątek, fotografii i dokumentów, które pozwolą poznać losy swojej rodziny w czasie II wojny światowej. Zadaniem uczestników konkursu będzie poznanie rodzinnych historii i zaprezentowanie ich w pracy pisemnej. Tekst powinien zostać uzupełniony o kopie pamiątek, zdjęć oraz dokumentów, które zostały zachowane w rodzinnych zbiorach. Prosimy o nadsyłanie prac prezentujących zarówno formy walki i oporu wobec okupantów, jak i życie codzienne w latach 1939–1945. Główną nagrodą będzie Wyjazd Pamięci, w którym wezmą udział laureaci wraz z opiekunami. Współorganizatorem konkursu jest Stowarzyszenie Rodzin Polskich Ofiar Obozów Koncentracyjnych.

koordynator:
Agnieszka Kubiak

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy VI–VIII)
i ponadpodstawowych
oraz osoby dorosłe

**koordynator
regionalny:** Marta
Szczesiak-Ślusarek

grupa docelowa:
uczniowie w wieku
13–19 lat

III edycja konkursu „Silni Polską!”

„Silni Polską!” to ogólnopolska inicjatywa edukacyjna skierowana do młodzieży. Celem konkursu jest rozbudzenie pasji do najnowszej historii Polski i budowanie dumy z narodowego dziedzictwa oraz inspiracja do głębszego zrozumienia i odkrywania własnych korzeni. Uczniowie będą mieli okazję poznać kluczowe wydarzenia i postacie z historii, a także zaangażować się w działania na rzecz popularyzacji zdobytej wiedzy w lokalnych społecznościach. W konkursie zmierzą się dziesięcioosobowe zespoły dzieci i młodzieży w wieku 13–19 lat. W trzyetapowej rywalizacji na uczestników konkursu czeka seria warsztatów z edukatorami z Oddziałowych Biur Edukacji Narodowej IPN, terenowe lekcje historii prowadzone przez liderów oraz organizacja własnych wydarzeń historycznych, które mają na celu zainteresowanie lokalnej społeczności.

**koordynator
ponadregionalny:**
Marta
Szczesiak-Ślusarek

**koordynator
regionalny:**
Tomasz Cieślak

XVIII edycja akcji medialno-edukacyjnej „Zapal znicz pamięci”

W ramach tej akcji ponadregionalnej przypominamy o Polakach zamordowanych w pierwszych miesiącach okupacji niemieckiej w 1939 r. i w kolejnych latach w Wielkopolsce, na Pomorzu, Kujawach, Śląsku i Ziemi Łódzkiej, czyli na ziemiach wcielonych w czasie II wojny światowej do III Rzeszy. Zachęcamy do tego, by w ostatnią niedzielę października zapalić znicze w miejscach niemieckiego terroru i egzekucji dokonanych właśnie w tych regionach. Akcja jest wspólną inicjatywą pięciu Oddziałowych Biur Edukacji Narodowej IPN oraz Programu I Polskiego Radia, a także regionalnych rozgłośni radiowych Polskiego Radia z Poznania, Bydgoszczy, Katowic, Łodzi oraz Gdańska. Zachęcamy do udokumentowania miejsca, w którym zapalono znicz, i wysłania zdjęcia z krótkim opisem na adres: zapalzniczpamieci@ipn.gov.pl.

IX edycja konkursu „Kresy – polskie ziemie wschodnie w XX wieku”

Zapraszamy młodzież szkolną do udziału w ogólnopolskim projekcie, którego celem jest popularyzowanie wiedzy o historii polskich Kresów Wschodnich i II Rzeczypospolitej. W ramach konkursu uczniom proponujemy udział w sesjach naukowo-edukacyjnych i spotkaniach warsztatowych. Zadaniem uczestników będzie przygotowanie pracy pisemnej lub multimedialnej na wybrany przez siebie temat na podstawie dostępnej literatury, zgromadzonych dokumentów, wspomnień i materiału ikonograficznego.

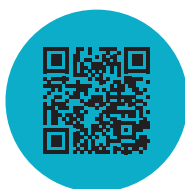
koordynator regionalny:
Krzysztof Mazur

grupa docelowa:
uczniowie szkół podstawowych (klasy VII–VIII) oraz ponadpodstawowych

III edycja „Ligi Planszówek IPN”

„Liga Planszówek IPN” to ogólnopolski turniej skierowany do uczniów, studentów, dorosłych, harcerzy, organizacji młodzieżowych, graczy z klubów gier planszowych i osób niezrzeszonych. Serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w tym wyjątkowym wydarzeniu. Szczegóły oraz terminy eliminacji na stronie:

ligaplanszowek.ipn.gov.pl

koordynator regionalny:
Witold Sobócki

grupa docelowa:
osoby w wieku 10–20 lat

XIII edycja konkursu „W kręgu poezji i prozy lagrowej więźniarek KL Ravensbrück im. Wandy Półtawskiej”

Ten ogólnopolski konkurs recytatorski jest hołdem i szczególną formą upamiętnienia byłych więźniarek niemieckiego obozu koncentracyjnego dla kobiet w KL Ravensbrück. Zadaniem uczestników będzie przygotowanie recytacji wybranego utworu poetyckiego oraz fragmentu prozy na bazie wspomnień więźniarek KL Ravensbrück. Eliminacje regionalne odbędą się w Poznaniu, a Gala Finałowa – w Rudzie Śląskiej.

koordynator regionalny:
Hanna Kwaśny

grupa docelowa:
uczniowie szkół podstawowych (klasy VIII) oraz ponadpodstawowych

**koordynator
regionalny:**

Marcin Podemski

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy VI–VIII) oraz
ponadpodstawo-
wych

„Ziemianie polscy w XX w.”

Zachęcamy do udziału w kolejnej edycji ogólnopolskiego konkursu poświęconego dziejom polskiego ziemiaństwa, którego celem jest zainteresowanie uczniów najnowszą historią Polski w jej lokalnym wymiarze, z uwzględnieniem losów polskiej elity społecznej. Szczegóły dotyczące tegorocznej edycji „Ziemiańskich w XX w.” pojawią się na stronie internetowej poznańskiego oddziału IPN. Organizatorami konkursu są: Instytut Pamięci Narodowej, Polskie Towarzystwo Ziemiańskie Oddział w Krakowie oraz Fundacja im. Zofii i Jana Włodków w Krakowie.

**koordynator
regionalny:**

Marcin Podemski

grupa docelowa:
uczniowie szkół
ponadpodstawo-
wych

XII edycja „Turnieju Debat Historycznych IPN”

Projekt skierowany jest do uczniów szkół średnich z Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej. Uczestnicy poszerzą wiedzę historyczną na temat ważnych problemów związanych z najnowszą historią Polski. Dzięki wykorzystanej metodzie debaty oksfordzkiej, która jest formą uporządkowanej dyskusji nad tezą, młodzież będzie miała możliwość zaprezentowania zarówno swojej wiedzy oraz kunsztu oratorskiego, jak i szacunku dla rozmówców. Turniej finałowy, który odbędzie się w Warszawie, będzie poprzedzony etapem regionalnym w Poznaniu.

koordynator:
dr Adam Dohnal

grupa docelowa:
uczniowie klas
VII–VIII szkół pod-
stawowych i ponad-
podstawowych

II edycja konkursu „Monte Cassino – Szlak Nadziei”

Celem tego ogólnopolskiego konkursu filmowego jest uhonorowanie bohaterstwa żołnierzy 2. Korpusu Polskiego i rozbudzenie zainteresowania historią udziału Polaków w walkach na frontach II wojny światowej. W konkursie mogą wziąć udział zespoły liczące od dwóch do trzech uczestników oraz lider zespołu. Konkurs oparty jest o pięcioczęściowy serial dokumentalny IPN pt. *Szlak Nadziei. Bitwa o Monte Cassino*. Zadaniem uczestników będzie obejrzenie serialu, udział w warsztatach i zaliczenie testu wiedzy.

W dalszym etapie zakwalifikowane zespoły przygotowują pracę konkursową w postaci serii trzech rolek na social media, których tematem będzie historia Polaków będących żołnierzami 2. Korpusu Polskiego.

„1939–1945. Wojenne losy Polski i Polaków”

Konkurs dla uczniów klas V–VIII szkół podstawowych województwa wielkopolskiego o tematyce II wojny światowej. Uczestnicy w czasie finału konkursu zmierzają się z pytaniami testowymi dotyczącymi wielu aspektów wojennego dramatu, m.in. życia codziennego Polaków, polityki okupantów wobec polskich obywateli, struktur i działalności Polskiego Państwa Podziemnego czy funkcjonowania polskich władz państwowych na uchodźstwie. Celem konkursu jest poszerzenie wiedzy o historii Polski w latach 1939–1945 oraz kształtowanie świadomości patriotycznej młodego pokolenia.

koordynator:
Marcin Podemski

grupa docelowa:
uczniowie szkół podstawowych (klasy V–VIII)

„Miejsca Pamięci w Twojej okolicy”

Na Ziemi Lubuskiej znajduje się wiele interesujących miejsc pamięci, które utrwalają XX-wieczną historię Polski: pomników, głazów, tablic pamiątkowych, ale też innego rodzaju artefaktów, które są związane z tym okresem historycznym. Do wzięcia udziału w konkursie zachęcamy uczniów najmłodszych klas szkół podstawowych (I–IV). Uczestnicy będą mieli za zadanie przygotować w dowolnej formie graficznej pracę przedstawiającą miejsce pamięci znajdujące się na Ziemi Lubuskiej. Prace laureatów zostaną zaprezentowane w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze.

koordynatorzy:
Dawid Buczkowski,
Krzysztof Mazur

grupa docelowa:
uczniowie szkół podstawowych (klasy I–IV)

1

1. Uroczystości 75. rocznicy zdobycia Monte Cassino, Polski Cmentarz Wojenny na Monte Cassino, Włochy

2. Wykład dla uczniów szkoły ponadpodstawowej, Nietążkowo

3. Warsztaty w „Przystanku Historia”, Poznań

2

3

LEKCJE, WARSZTATY I WYKŁADY

Jako biuro nieodłącznie związane z edukacją przygotowujemy szereg wykładów otwartych, a także lekcji i warsztatów dotyczących XX-wiecznej historii Polski. Te ostatnie kierujemy do przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Zajęcia prowadzone są zarówno w Centrach Edukacyjnych IPN „Przystanek Historia” w Poznaniu, Zielonej Górze oraz Lesznie, jak i w zgłoszonej szkole, bibliotece czy domu kultury. Obok tematów podajemy sugerowany poziom edukacyjny, natomiast większość lekcji, po uzgodnieniu z nauczycielem zamawiającym dane zajęcia, może być dostosowana do wieku odbiorców. Lekcje i warsztaty, a także udział w wykładach otwartych są nieodpłatne. Liczba terminów jest ograniczona.

W celu ustalenia szczegółów takiego spotkania prosimy o kontakt mailowy: edukacja.poznan@ipn.gov.pl.

Na kolejnych stronach prezentujemy proponowane przez nas nowe tematy zajęć na rok szkolny 2026/2027. Z pełną listą oraz opisem zajęć, spotkań i projektów edukacyjnych można zapoznać się na stronie internetowej:

edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/poznan/lekcje-i-warsztaty

Istnieje również możliwość przeprowadzenia zajęć i wykładów rocznicowych, a także lekcji dotyczących innych tematów, proponowanych w poprzednich latach. W powyższych sprawach również prosimy o kontakt mailowy.

grupa docelowa:
przedszkolaki
oraz uczniowie
klas I–III szkół
podstawowych

„Kto Ty jesteś? – Polak Mały!”

Podczas zajęć uczestnicy poznają historię i znaczenie biało-czerwonej flagi, godła oraz hymnu narodowego. Nie zabraknie ciekawostek i zagadek, które w przystępny sposób przybliżą najmłodszym wiedzę na temat polskich symboli narodowych. W trakcie zajęć zostaną wykorzystane materiały edukacyjne stworzone przez IPN.

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy VII–VIII)
oraz ponadpodsta-
wowych

Pamięć w symbolach – co oznacza?

Często mijamy je podczas podróży, rzadko jednak zwracamy uwagę na to, że są nośnikami pamięci. Czy wiemy, jakie mają znaczenie? Skąd się wzięły? Dlaczego znajdują się akurat w danym miejscu? Zajęcia mają zachęcić uczniów oraz ich opiekunów do przyjrzenia się miejscom pamięci na terenie województwa lubuskiego.

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy I–VI)

„W drodze na PeWuKę”

Czym była PeWuKa? Jak bardzo przyczyniła się do rozwoju Wielkopolski? Gdzie w Poznaniu znajdowało się wesołe miasteczko? W czasie zajęć wspólnie poszukamy odpowiedzi na te pytania, a z młodszymi klasami zagramy również w grę IPN „W drodze na PeWuKę”.

grupa docelowa:
uczniowie szkół
ponadpodsta-
wowych i osoby
dorosłe

Operacja „Tannenberg” w Polsce w 1939 r. Przebieg i konsekwencje

Jakie były geneza, przebieg i skutki ludobójczej akcji, którą była operacja „Tannenberg”? Kto dokonywał zbrodni? Kto padł ich ofiarą? Wykład dotyka złożonego tematu pierwszej niemieckiej operacji eksterminacyjnej z okresu II wojny światowej, która dała początek zorganizowanemu ludobójstwu na narodzie polskim i europejskich Żydach.

Literacki obraz niemieckich zbrodni dokonanych w 1939 r. na terenach II Rzeczypospolitej Polskiej wcielonych do III Rzeszy

Jaki obraz niemieckich zbrodni wypływa z utworów literackich? Jak poradzić sobie z traumą i przelać ją na papier? Zajęcia przybliżają m.in., czym była operacja „Tannenberg”, w oparciu o wiersze i fragmenty prozy dotyczące wydarzeń tamtego czasu, stawiając jednocześnie pytania o rolę literatury w życiu człowieka.

grupa docelowa:
uczniowie szkół
ponadpodstawa-
wych

Na białe niedźwiedzie – deportacje Polaków w głąb Związku Sowieckiego

Czym były deportacje? Jak wyglądało życie codzienne i losy ludzi, którzy znaleźli się tysiące kilometrów od swoich domów? Zajęcia przybliżają temat deportacji Polaków w głąb Związku Sowieckiego, skłaniając przy tym do refleksji nad konsekwencjami funkcjonowania systemów totalitarnych oraz znaczeniem pamięci historycznej.

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy VII–VIII)
oraz ponadpod-
stawowych

Ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej na terenie województw południowo-wschodnich w latach 1942–1947

W latach 1942–1947 na terenie województw południowo-wschodnich II RP miało miejsce ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na obywatelach polskich. Jakie były przyczyny, przebieg oraz konsekwencje tych tragicznych wydarzeń? Kto był katem, a kto ofiarą? Czym była „krwawa niedziela”? Odpowiedzi na te oraz inne pytania znajdzie Państwo w niniejszym wykładzie.

grupa docelowa:
uczniowie szkół
ponadpodsta-
wowych i osoby
dorosłe

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy VII–VIII) oraz
ponadpodstawo-
wych

„Czarna Dywizja” – gen. Stanisław Maczek i żołnierze 1. Dywizji Pancernej

Jak polscy żołnierze stali się postrachem niemieckiej armii? Dlaczego Niemcy nazywali ich „Czarnymi Diabłami”? Kim był legendarny „Baca”? Podczas zajęć uczniowie poznają legendarnych żołnierzy, ich dokonania oraz losy po zakończeniu II wojny światowej.

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy VI–VIII) oraz
ponadpodstawo-
wych

Zrabowane dzieci. Germanizacja polskich dzieci podczas II wojny światowej

Podczas zajęć uczniowie poznają historię uprowadzenia oraz germanizacji tysięcy polskich dzieci w trakcie II wojny światowej. Przytoczona zostanie m.in. wzruszająca historia Alojzego Twardeckiego, który znalazł się wśród tej grupy dzieci i dopiero w latach 50. XX w. poznał swoją prawdziwą tożsamość.

W kolejce po marzenia – życie codzienne w PRL

Zapraszamy na zajęcia o życiu codziennym w czasach, kiedy Coca-cola była luksusem, na samochód czekało się lata, a w telewizji był tylko jeden kanał. Podczas zajęć uczestnicy wybiorą się w podróż w czasie, w trakcie której poznają realia życia codziennego w PRL. W czasie zajęć wykorzystana zostanie gra IPN „Kolejka”.

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy VII–VIII) oraz
ponadpodstawo-
wych

Cenzura w PRL

Choć PRL oficjalnie gwarantował wolność słowa i druku, w praktyce wolność ta była podporządkowana cenzurze. Jak władza dbała, żeby nikt jej nie krytykował? Zajęcia poruszają zagadnienie cenzury podczas trwania PRL oraz kwestię wolności słowa i polskich sposobów dążenia do wolności wypowiedzi w czasach, gdy wcale nie była ona taka oczywista.

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy VII–VIII) oraz
ponadpodstawo-
wych

Kolorowi, niepokorni, podejrzani – subkultury młodzieżowe w PRL oczami aparatu bezpieczeństwa

W PRL szczególną uwagę władz zwracała młodzież, która odrzucała oficjalne wzorce promowane przez państwo. Dlaczego kolorowy krawat, długie włosy czy skórzana kurtka mogły wzbudzać zainteresowanie władz? Jakie działania podejmowano wobec „nieprzystosowanych społecznie” lub podatnych na wpływy Zachodu?

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy VII–VIII) oraz
ponadpodstawo-
wych

Ściśle tajne domy

Okres Polski Ludowej zbiegał się z ogromnym napięciem międzynarodowym. Władze PRL szykując się do ewentualnej wojny, przygotowały sieć tajnych zapasowych miejsc, w których – w razie konfliktu – miał pracować aparat kierowniczy. Podczas zajęć spojrzymy na te obiekty okiem funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa.

grupa docelowa:
uczniowie szkół
ponadpodstawo-
wych

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy VI–VIII) oraz
ponadpodstawa-
wych

Kryminalny PRL bez tajemnic

Lubisz słuchać podcastów kryminalnych? W takim razie te zajęcia są dla Ciebie! Dowiesz się z nich więcej o działalności służb w okresie Polski Ludowej, o tym, które rodzaje przestępstw były najczęściej popełniane, a także poznasz kilka głośnych historii, m.in. o napadzie, podczas którego napastnicy zażądali... zniesienia stanu wojennego w Polsce.

grupa docelowa:
uczniowie szkół
ponadpodsta-
wowych i osoby
doroste

Żołnierze Wyklęci w Wielkopolsce w latach 1945–1947

Jak wyglądała specyfika działalności wielkopolskiej konspiracji antykomunistycznej i jaką działalność prowadziła? Jakie metody jej zwalczania stosował aparat bezpieczeństwa? Jak toczyły się losy żołnierzy lokalnych oddziałów partyzanckich? Wykład jest oparty o bogaty materiał ikonograficzny i źródłowy pochodzący ze zbiorów IPN.

Jan Kempański „Błysk” i N.N.
Źródło: Archiwum IPN,
koloryzacja: Mikołaj Kaczmarek

grupa docelowa:
uczniowie szkół
ponadpodstawa-
wych

O dwóch kreacjach bohatera literackiego – Żołnierze Wyklęci w literaturze

Jak władza PRL kazała pisać o niewygodnym dla siebie temacie, czyli działaczach podziemia antykomunistycznego? Co Wyklęci pisali o samych sobie? Na zajęciach przyjrzymy się tekstom obrazującym Żołnierzy Wyklętych – tym, które ów obraz zakłamyją, ale również tym, które go odkłamyują i ukazują ludzi, ich postawę, wybory i dramaty.

„Konspira” – opozycja antykomunistyczna w PRL

Podczas zajęć uczniowie poznają działalność opozycji antykomunistycznej w latach 80. XX w., a także odkrywają, jak zwykli ludzie przeciwstawiali się władzy komunistycznej, drukowali nielegalne gazety, organizowali protesty i ryzykowali wiele w imię wolności. W czasie zajęć uczniowie zagrają w najnowszą grę edukacyjną IPN „Konspira”.

grupa docelowa:
uczniowie szkół podstawowych (klasy VII–VIII) oraz ponadpodstawowych

Historia (od) kuchni

Co i gdzie jedzono w międzywojennym Poznaniu? Jak bilansowano posiłki podczas II wojny światowej, gdy brakowało podstawowych produktów? Jak w codziennych posiłkach Polaków swoje palce maczała władza w PRL? Na zajęciach przyjrzymy się, jaką historię ostatnich stu lat opowiada jedzenie, które nie tylko smakuje, lecz także pamięta.

grupa docelowa:
uczniowie szkół o profilu gastronomicznym, a także szkół podstawowych (klasy VII–VIII) i ponadpodstawowych

Zimowy Ekspres wiedzy – poznaj Polskę XX wieku!

„Zimowy Ekspres wiedzy” to idealna forma spędzenia ferii zimowych dla uczniów. W jego trakcie będzie można zapoznać się z materiałami edukacyjnymi IPN w różnych formach. Każdy znajdzie coś dla siebie: i zwolennik wykładów, i miłośnik gier planszowych, i... no właśnie – żeby sprawdzić kto jeszcze, trzeba się pojawić! Z pewnością nikt nie wyjdzie rozczarowany!

grupa docelowa:
uczniowie szkół podstawowych (klasy VII–VIII) oraz ponadpodstawowych

1

2

1. Centrum Dokumentacji Obersalzberg, Niemcy

2. Szkolenie dla nauczycieli, „Przystanek Historia” w Poznaniu

3. Seminarium wyjazdowe dla nauczycieli, Muzeum Dzieci Polskich – ofiar totalitaryzmu w Łodzi

3

Zapraszamy do udziału w szkoleniach organizowanych stacjonarnie w Centrach Edukacyjnych „Przystanek Historia” oraz na seminariach wyjazdowych. Zachęcamy także do organizowania szkoleń z udziałem historyków z Instytutu Pamięi Narodowej w Państwa szkołach i centrach edukacyjnych. Uczestnicy spotkania otrzymają stosowne zaświadczenia oraz bezpłatny pakiet materiałów edukacyjnych korespondujących z tematyką zajęć. Wszelkie informacje dotyczące szkoleń znajdują Państwo na stronach:

poznan.ipn.gov.pl

edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/poznan

W związku z ukończeniem nowych materiałów edukacyjnych do wystaw elementarnych w tym roku szkolnym proponujemy następujące szkolenia:

Złamanie szyfru Enigmy

Celem szkolenia jest przybliżenie tematyki największego polskiego sukcesu kryptologicznego – złamania szyfru maszyny Enigma, którego 95 rocznica przypada w 2027 r. Szkolenie systematyzuje wiedzę dotyczącą poszczególnych jego etapów: narodzin polskiego radiowywiadu podczas wojny polsko-bolszewickiej, funkcjonowania w 1929 r. kursu kryptologicznego, pierwszego złamania szyfru w grudniu 1932 r., przekazania wiedzy o łamaniu szyfru Enigmy Brytyjczykom i Francuzom. Nie zabraknie również aspektów związanych z działalnością ośrodka Bletchley Park oraz wpływem tego polskiego sukcesu kryptologicznego na kształt dzisiejszego cyfrowego świata. Uzupełnieniem szkolenia będzie prezentacja poświęconych temu tematu materiałów edukacyjnych stworzonych przez poznański oddział IPN.

prowadzący:
Witold Sobócki

termin:
grudzień 2026 r.

SZKOLENIA DLA NAUCZYCIELI

prowadzący:
Tomasz Cieślak

termin: 2027 r.

Operacja „Tannenberg” w Polsce w 1939 r. Przebieg i konsekwencje

Na szkoleniu zaprezentowane zostaną informacje dotyczące genezy, przebiegu i skutków działania niemieckich Grup Operacyjnych (Einsatzgruppen) oraz współpracujących z nimi niemieckich formacji paramilitarnych. Tajna akcja, w której brały udział te jednostki, została przeprowadzona w 1939 r. w Polsce i nosiła kryptonim „Tannenberg”. Była to pierwsza niemiecka operacja eksterminacyjna z okresu II wojny światowej i dała początek zorganizowanemu ludobójstwu na narodzie polskim i europejskich Żydach. Jej ofiarą do końca 1939 r. padło ok. 47 tys. przedstawicieli polskich warstw przywódczych oraz kilka tys. Żydów. Szkoleniu towarzyszyć będzie prezentacja wystawy i materiałów edukacyjnych.

Bydgoscy nauczyciele idą z rękoma założonymi na karku na miejsce straceń w „Dolinie Śmierci” pod Fordonem. Towarzyszą im członkowie organizacji Volksdeutscher Selbstschutz Westpreussen. 1939 r.

Fot. Archiwum IPN

prowadzący:
Krzysztof Mazur

termin i miejsce:
październik 2026 r.,
Zielona Góra

Wydarzenia Zielonogórskie 30 maja 1960 r.

30 maja 1960 r. na ulicach Zielonej Góry doszło do starć między mieszkańcami a funkcjonariuszami MO i ZOMO. Były one wyrazem protestu m.in. przeciwko eksmisji parafii św. Jadwigi z tzw. Domu Katolickiego. To właśnie te wypadki określane są mianem Wydarzeń Zielonogórskich. W ramach szkolenia zostaną przedstawione materiały edukacyjne i pomocnicze dla nauczycieli przygotowane przez Oddziałowe Biuro Edukacji IPN w Poznaniu związane z jednym z najważniejszych wydarzeń w powojennej historii Zielonej Góry. Przedsięwzięcie skierowane jest do nauczycieli starszych klas szkół podstawowych (V–VIII) oraz ponadpodstawowych.

Ponadto w tym roku szkolnym zapraszamy do udziału w szkoleniach:

Masowe zbrodnie w Lasach Palędzia i Dąbrówki k. Zakrzewa – wizyta na szlaku pamięci

Celem warsztatów terenowych w Lasach Palędzia i Dąbrówki k. Zakrzewa jest ukazanie okoliczności i skali niemieckiego ludobójstwa dokonanego w latach 1939–1940. Właśnie na tym terenie znajdują się masowe mogiły pomordowanych tam na początku II wojny światowej ludzi. W tamtejszych bezimiennych grobach może być pochowanych przynajmniej 4500 osób. Trasa marszu terenowego wiedzie przez wszystkie cztery miejsca pamięci znajdujące się w okolicznych lasach.

prowadzący:
Tomasz Cieślak

miejsce rozpoczęcia:
Zakrzewo ul. Gajowa
(przy leśniczówce)

długość trasy:
5 km

czas trwania:
3 h

Edukacja w miejscach pamięci zlokalizowanych na terenie Austrii i Niemiec

Celem szkolenia jest zaprezentowanie nauczycielom miejsc pamięci zlokalizowanych poza granicami Polski, a także przekazanie uczestnikom bogatego doświadczenia związanego z wizytami w tych miejscach pracowników IPN. Zostało ono zdobyte przez edukatorów IPN w Poznaniu w ramach Wyjazdów Pamięci do Austrii i Niemiec, które odbyły się w latach 2016–2026. Podczas szkolenia przedstawione zostaną miejsca pamięci związane z losami Polaków w czasie II wojny światowej w Austrii (KL Mauthausen, KL Gusen, Zamek Hartheim i in.) oraz w Niemczech (Centrum Dokumentacji Obersalzberg, KL Flossenbürg, KL Ravensbrück, KL Dachau).

prowadzący:
Marta Szczesiak-
-Ślusarek, Tomasz
Cieślak

partner szkolenia:
Stowarzyszenie
Rodzin Polskich
Ofiar Obozów
Koncentracyjnych

Pomnik w Miejscu Pamięci KL Ravensbrück, Niemcy

VII Marsz Pamięci
w Lasach Palędzia
i Dąbrówki k. Zakrzewa

RAJDY I ZAJĘCIA TERENOWE

W wybranych miejscowościach Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej pracownicy poznańskiego Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej organizują rajdy oraz zajęcia terenowe.

koordynator:
Tomasz Cieślak

termin:
13 października
2026 r.

VIII Marsz Pamięci w Lasach Palędzia i Dąbrówki k. Zakrzewa

Celem marszu jest upamiętnienie Wielkopolan zamordowanych przez niemieckich funkcjonariuszy Einsatzgruppe VI i poznańskiego Gestapo w lasach Palędzia i Dąbrówki k. Zakrzewa w latach 1939–1942. Ofiarami tych egzekucji byli wybitni obywatele II Rzeczypospolitej, w większości więźniowie Fortu VII w Poznaniu. W powojennym śledztwie prokuratorским ustalono, że w tych lasach mogło zostać rozstrzelanych nawet kilka tysięcy Wielkopolan. Uczestnicy marszu pod merytoryczną opieką pracownika IPN odwiedzają miejsca pamięci i kwatery wojenne znajdujące się w tutejszych lasach, a także poznają historię egzekucji, które miały miejsce na tym terenie. Organizatorami wydarzenia są: Gmina Dopiewo, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu, Stowarzyszenie Miłośników Dopiewca „Sami Swoi”.

Rajd Szlakiem
Żołnierzy
Wyklętych
w Wielkopolsce
im. Jana
Kempiańskiego
„Błyska” oraz
por. Kazimierza
Skalskiego
„Zapory”

XI rajd szlakiem Żołnierzy Wyklętych w Wielkopolsce im. kpt. Jana Kempiańskiego „Błyska” oraz por. Kazimierza Skalskiego „Zapory”

Zapraszamy do udziału w XI rajdzie pieszym upamiętniającym żołnierzy Wielkopolskiej Samodzielnej Grupy Ochotniczej „Warta” oraz Konspiracyjnego Wojska Polskiego. Wydarzenie odbędzie się w związanym z tymi formacjami Lasach Taczanowskich. Rajd ma charakter pieszego marszu terenowego zawierającego elementy surwiwalu, połączonego z rozwiązywaniem zadań sprawdzających wiedzę historyczną oraz znajomość terenu. Współorganizatorem wydarzenia jest Stowarzyszenie Drużyna Tradycji 70. Pułku Piechoty w Pleszewie.

koordynator:
Tomasz Cieślak

termin:
maj 2027 r.

miejsce:
Lasy Taczanowskie
k. Pleszewa

długość trasy:
8 km

Zielona Góra na granicy czasu

Podczas spaceru edukacyjnego po najważniejszych punktach miasta związanych z powojenną historią Zielonej Góry uczniowie odkryją ślady represji stalinowskich, poznają kulisy obrony Domu Katolickiego oraz dowiedzą się, skąd wzięta się idea wzniesienia Pomnika Robotników. Każde z tych miejsc upamiętnia trudne, ale i bohaterskie doświadczenia mieszkańców miasta.

koordynator:
Krzysztof Mazur

grupa docelowa:
uczniowie szkół
podstawowych
(klasy VII–VIII) oraz
ponadpodstawo-
wych

PORTALE EDUKACYJNE I TEMATYCZNE MULTIMEDIA

Strona główna IPN:
ipn.gov.pl

Strona IPN w Poznaniu:
poznan.ipn.gov.pl

Facebook:
facebook.com/ipnpoz

Zapraszamy do odwiedzenia głównej strony internetowej Instytutu Pamięci Narodowej oraz strony poznańskiego Oddziału IPN, na których znajdują się aktualności dotyczące bieżących działań edukacyjnych. Wszystkich użytkowników Facebooka zapraszamy również na nasz fanpage.

Materiały przygotowane przez Biura Edukacji Narodowej IPN w całej Polsce znajdą Państwo na portalu edukacja.ipn.gov.pl, gdzie dostępne są także m.in. informacje o organizowanych konkursach, projektach czy wystawach.

Portal
Edukacja:
edukacja.ipn.gov.pl

Portal
o Powstaniu Wielkopolskim:
pw.ipn.gov.pl

Portale tematyczne

Przygotowane przez IPN internetowe portale tematyczne w bardzo atrakcyjny sposób prezentują dorobek Instytutu i są obszerną bazą wiedzy o najnowszej historii Polski. Portale znajdują Państwo na stronie:

edukacja.ipn.gov.pl/edu/multimedia-1/portale-edukacyjne

Filmy i programy

Zapraszamy Państwa do zapoznania się z szeroką ofertą filmów i programów dostępnych na YouTube (kanał IPNtvPL) oraz na stronie:

edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/poznan/projekty-filmowe-i-mult

Archiwum Historii Mówionej IPN

Internetowy portal Archiwum Historii Mówionej IPN zawiera odpowiednio wyselekcjonowany i technicznie opracowany zbiór notacji. Strona umożliwia odtwarzanie unikatowych wspomnień Świadków Historii. Wszystkie filmy zawierają napisy, a także transkrypcje – pełne teksty notacji, które można wydrukować i szczegółowo analizować. Zakładka „Opowiedz nam” umożliwia zgłaszanie siebie lub swoich bliskich do realizacji nowych notacji.

opowiedziane.ipn.gov.pl

1

2

1. Prezentacja wystawy „Niemiecka operacja «Tannenberg» w Polsce”, Poznań
2. Prezentacja wystawy „Złamanie szyfru Enigmy”, Poznań
3. Prezentacja wystawy „ORP «Orzeł» (1938–1940)”, Gdynia

3

Przygotowujemy wystawy tematyczne, które dotyczą ważnych zagadnień z historii Polski oraz regionu. Wystawy planszowe są bezpłatnie wypożyczane przez poznański oddział IPN szkołom oraz placówkom kulturalnym i oświatowym. Ekspozycje z odpowiednim systemem wystawienniczym mogą być prezentowane zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz budynków. Na naszej stronie internetowej mogą Państwo znaleźć wystawy ogólnopolskie, ale również elementarne – dostępne do pobrania w pdf. Lista oraz opisy wszystkich aktualnych wystaw dostępne są na stronie:

**[edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/poznan/
wystawy-regionalne-i-tematyczne/
wystawy-do-wypozyczenia](http://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/poznan/wystawy-regionalne-i-tematyczne/wystawy-do-wypozyczenia)**

WYPOŻYCZANIE WYSTAW PLANSZOWYCH

koordynator:
Witold Sobócki

NOWOŚCI

„1939. Wielkopolska broni się!”

Wystawa, która powstała w Instytucie Pamięci Narodowej w Poznaniu, ukazuje uwarunkowania międzynarodowe, a także przebieg walk podczas wojny obronnej we wrześniu 1939 r. Plansze wystawy koncentrują się na obronie granicy oraz kolejnych liniach obrony. 1 września 2026 r., w rocznicę niemieckiej agresji na Polskę, odbędzie się promocja wystawy w Zbąszyniu, a 8 września tr. – w Kłecku: mieście, które jest symbolem bohaterskiej społecznej obrony własnej ziemi przed napastnikami.

autor:

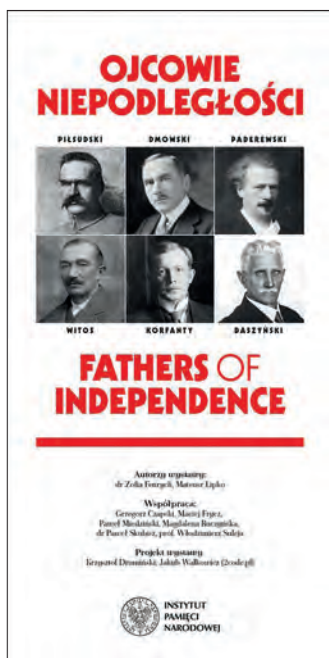
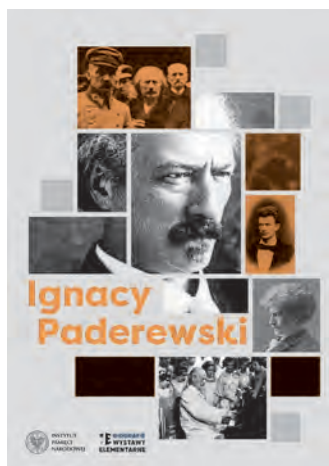
Piotr Orzechowski

premiera wystawy:

Zbąszyń (1 września 2026 r.), Kłecko (8 września 2026 r.)

Zachęcamy do zapoznania się również z innymi wystawami planszowymi stworzonymi przez Instytut Pamięci Narodowej, które dotyczą XX-wiecznej historii Polski. Niektóre z nich przedstawiamy poniżej:

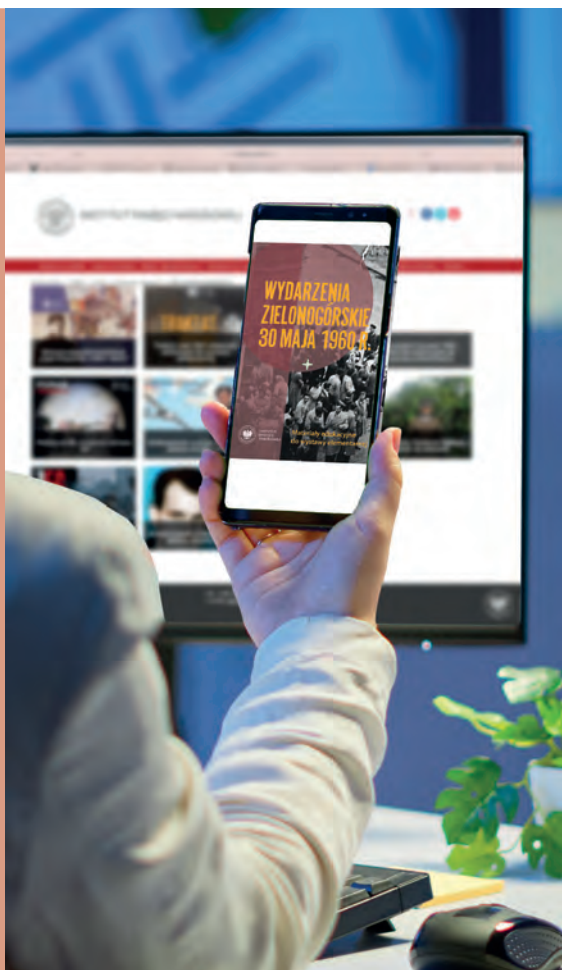
- „Akcja «Bollwerk»”;
- „Cena odwagi. Poznański Czerwiec 1956”;
- „Daj mi duszę, resztę zabierz. Abp Antoni Baraniak 1904–1977”;
- „Dobry pasterz w trudnych czasach. Abp Walenty Dymek 1888–1956”;
- „Europa w rodzinie. Ziemiaństwo polskie w XX wieku”;
- „Józef Dowbor-Muśnicki” (wystawa biografia elementarna);
- „Ignacy Paderewski” (wystawa biografia elementarna);
- „Leon Prauziński” (wystawa biografia elementarna);
- „Niemiecka operacja «Tannenberg» w Polsce” (wystawa elementarna);
- „Ojcowie Niepodległości”;
- „ORP «Orzeł» (1938–1940)”;
- „Pielgrzym nadziei. Jan Paweł II na ziemi wielkopolskiej” (wystawa elementarna);
- „Powstanie Warszawskie 1944”;
- „Powstanie Wielkopolskie 1918–1919” (w wersjach: planszowej oraz elementarnej);
- „Poznański Czerwiec 1956” (wystawa elementarna);

- „Rozstrzelane miasta. Poznań–Budapeszt 1956”;
- „Sacrum Poloniae Millennium w Archidiecezji Poznańskiej”;
- „Sowieckie piekło 1939–1956”;
- „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”;
- „Tu rodziła się opozycja. Między Czerwcem '76 a Sierpnem '80”;
- „Tu rodziła się «Solidarność»„
(w wersjach: ogólnopolskiej oraz regionalnej);
- „Tu rodziła się «Solidarność» rolników”;
- „Wielkopolska w cieniu WRON-y”;
- „Wolności! Chleba! Poznański Czerwiec 1956 w fotografii”;
- „Wydarzenia Zielonogórskie 30 maja 1960r.”
(wystawa elementarna);
- „Zapomniane ogniwo. Konspiracyjne organizacje młodzieżowe na ziemiach polskich w latach 1944/45–1956”;
- „Zbrodnia Katyńska. Wielkopolskie w dołach śmierci Katynia, Charkowa i Miednoje”;
- „Złamanie szyfru Enigmy”
(wystawa elementarna);
- „Życie codzienne w okupowanej Wielkopolsce 1939–1945”.

MATERIAŁY EDUKACYJNE

autorzy: Julia
Moszczyńska,
Witold Sobócki

termin:
wrzesień 2026 r.

Materiały edukacyjne do wystawy elementarnej „Złamanie szyfru Enigmy”

W 2022 r. historycy z poznańskiego oddziału IPN stworzyli wystawę elementarną „Złamanie szyfru Enigmy”, przedstawiającą genezę, przebieg i konsekwencje tego największego polskiego sukcesu kryptologicznego. Korzystając niejako z narracji wystawy, Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej opublikuje także materiały edukacyjne dotyczące tego tematu, kierowane do nauczycieli, uczniów i wszystkich zainteresowanych kryptologicznymi dokonaniem Polaków. Konstrukcja publikacji pozwala na omówienie poszczególnych plansz wystawy oraz uwzględnienie dodatkowych – względem ekspozycji – informacji i ciekawostek. Broszura została również wzbogacona o zestaw ćwiczeń i tekstów źródłowych dobranych tak, by w optymalny sposób można było je wykorzystać podczas lekcji.

Materiały do wystawy elementarnej „Niemiecka operacja «Tannenberg» w Polsce”

W 1939 r. w Polsce została przeprowadzona niemiecka operacja o kryptonimie „Tannenberg”, w którą zostały zaangażowane niemieckie Grupy Operacyjne (Einsatzgruppen). Była to pierwsza ludobójcza akcja przeprowadzona przez Niemców w okresie II wojny światowej, której ofiarą padło ponad 50 tys. przedstawicieli polskich warstw przywódczych. Ze względu na wagę zagadnienia Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej w Poznaniu przygotowało materiały edukacyjne do powstałej w 2023 r. wystawy elementarnej „Niemiecka operacja «Tannenberg» w Polsce”. Niniejsza publikacja prezentuje genezę, przebieg oraz skutki tych wydarzeń. Zawarte w materiałach informacje wzbogacone są o moduł edukacyjny, który z powodzeniem może zostać wykorzystany na lekcjach przedmiotów humanistycznych.

autor:
Tomasz Cieślak

termin:
październik 2026 r.

Materiały edukacyjne do wystawy elementarnej „Wydarzenia Zielonogórskie 30 maja 1960 r.”

30 maja 1960 r. na ulicach Zielonej Góry doszło do starć między mieszkańcami tego miasta a siłami milicyjnymi. Wydarzenia te były pokłosiem decyzji o eksmisji parafii św. Jadwigi z tzw. Domu Katolickiego, który odgrywał istotną rolę w życiu lokalnej społeczności, podobnie jak pierwszy polski zielonogórski proboszcz – ks. Kazimierz Michalski. Z uwagi na konieczność rozpowszechniania tej wiedzy wśród lokalnej społeczności, zwłaszcza młodzieży szkolnej, Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej w Poznaniu przygotowało materiały edukacyjne do zaprezentowanej już wcześniej wystawy elementarnej pt. „Wydarzenia Zielonogórskie 30 maja 1960 r.”. Publikacja zawiera rozbudowany moduł edukacyjny i może stanowić nieocenioną pomoc dydaktyczną na lekcjach przedmiotów humanistycznych.

autorzy:
Dawid Buczkowski,
Krzysztof Mazur

termin:
wrzesień 2026 r.

Materiały dotyczące ks. Stanisława Streicha

Ks. Stanisław Streich był proboszczem w Luboniu w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Zastąpił jako gorliwy duszpasterz, który z oddaniem służył wiernym. Jego życie zostało tragicznie przerwane – został zamordowany w 1938 r. podczas odprawiania Mszy Świętej. Jego męczeńska śmierć stała się symbolem wierności wierze i służby bliźnim. Instytut Pamięci Narodowej przygotował materiały dotyczące życia i działalności lubońskiego proboszcza, wśród których wyróżniają się:

- film „Ks. Stanisław Streich – prawda i pamięć”;
- wystawa „Męczennik za wiarę – ks. Stanisław Streich”;
- zbiorczy komiks z nagrodzonymi pracami nadesłanymi na konkurs „Kadry życia. Historia księdza Stanisława Streicha” wydany pod tym samym tytułem;
- zajęcia „Ks. Stanisław Streich”.

Infografiki

Tematyczne infografiki dostępne są do pobrania na stronie:

**[edukacja.ipn.gov.pl/edu/materiały-edukacyjne/
infografiki-historyczn](http://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materiały-edukacyjne/infografiki-historyczn)**

Wszystkich zainteresowanych historią i edukacją historyczną zapraszamy na przygotowane w Centrach Edukacyjnych IPN „Przystanek Historia” otwarte spotkania z ekspertami, specjalistami, regionalistami, pasjonatami historii, a także mieszkańcami związanymi z kulturą, sztuką, sportem i dziennikarstwem.

W naszych centrach odbywają się również warsztaty dla uczniów, szkolenia dla nauczycieli, projekty multimedialne oraz nagrywane są filmy.

Przystanek Historia IPN w Poznaniu

ul. Dąbrowskiego 29

(dziedziniec wewnętrzny)

koordynator: Marta Szczesiak-Ślusarek

aktualna oferta dostępna pod adresem:
edukacja.ipn.gov.pl

Przystanek Historia IPN w Zielonej Górze

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna

im. Cypriana Norwida

Al. Wojska Polskiego 9

koordynator: Krzysztof Mazur

Przystanek Historia IPN w Lesznie

Biblioteka Miejska

im. Stanisława Grochowiaka

Pl. Jana Metziga 25

koordynator: dr Adam Dohnal

Więcej informacji o naszych inicjatywach
i projektach znajdują Państwo

na stronach internetowych: poznan.ipn.gov.pl

edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/poznan

KONTAKT

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej w Poznaniu
ul. Rolna 45a
61-487 Poznań

Dyrektor IPN w Poznaniu:
prof. UAM dr hab. Rafał Reczek

Naczelnik OBEN IPN w Poznaniu:
Marta Szczesiak-Ślusarek
tel. +48 61 835 69 57
marta.szczesiak@ipn.gov.pl

Sekretariat OBEN:
Monika Podobińska
tel. +48 61 835 69 69
monika.podobinska@ipn.gov.pl

Pracownicy:

Tomasz Cieślak
tel. +48 61 835 69 53
tomasz.cieslak@ipn.gov.pl

Marcin Podemski
tel. +48 61 835 69 64
marcin.podemski@ipn.gov.pl

dr Adam Dohnal
tel. +48 61 835 69 73
adam.dohnal@ipn.gov.pl

Witold Sobócki
tel. +48 61 835 69 64
witold.sobocki@ipn.gov.pl

Agnieszka Kubiak
tel. +48 61 835 69 14
agnieszka.kubiak@ipn.gov.pl

Dawid Buczkowski (Zielona Góra)
tel. +48 68 453 26 57
dawid.buczkowski@ipn.gov.pl

Hanna Kwaśny
tel. +48 61 835 69 92
hanna.kwasny@ipn.gov.pl

Krzysztof Mazur (Zielona Góra)
tel. +48 68 453 26 57
krzysztof.mazur@ipn.gov.pl

Piotr Orzechowski
tel. +48 61 835 69 52
piotr.orzechowski@ipn.gov.pl

KONTAKT W SPRAWIE ZAJĘĆ:
edukacja.poznan@ipn.gov.pl

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Poznaniu